



IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ŚLĄSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
OKRĘGOWA RADA IZBY

Katowice, dnia 23 października 2014 roku

I.dz. 756/SLOR/2014

Pani Mariola Męcik Dyrektor Sądu Okręgowego w Częstochowie
Kierownik Organizatora Konkursu
p.n. „Opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej
budynku Sądu Rejonowego w Częstochowa Północ przy ul. Św. Rocha 80/90”
Sąd Okręgowy w Częstochowie
ul. Dąbrowskiego 23/35
42-200 Częstochowa
so.czestochowa@czestochowa.so.gov.pl

Dot. Zapisów Regulaminu konkursu oraz załączników, a w tym wymagań stawianych przez Zamawiającego w ramach procedury konkursowej na opracowanie koncepcji architektonicznej Sądu Rejonowego Częstochowa – Północ w Częstochowie przy ul. Św. Rocha 80/90 (znak sprawy IR-351-1-09/14).

Szanowna Pani Dyrektor

Po zapoznaniu się z Regulaminem Konkursu Jednoetapowego na „Usługi - Opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej budynku Sądu Rejonowego w Częstochowa Północ przy ul. Św. Rocha 80/90” (dalej zwanym „Regulaminem”) oraz na wniosek członków Izby Architektów RP, zainteresowanych udziałem w Konkursie, niniejszym zgłaszamy uwagi do zapisów Regulaminu wraz z Załącznikami, równocześnie wnosząc o ich zmianę.

Uwagi te dotyczą w szczególności następujących zapisów Regulaminu oraz Załącznika nr A.10, odpowiednio:

1. Rozdział IV – „Wymagania jakie muszą spełnić uczestnicy konkursu”: pkt.2 Wymagania jakie muszą spełniać Uczestnicy konkursu pkt.2d) – Zamawiający wymaga od wszystkich uczestników Konkursu opłaconej polisy OC w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej związanej z przedmiotem zamówienia na kwotę nie niższą niż 200 tys. zł. na jedno zdarzenie – naszym zdaniem na etapie zgłoszenia do konkursu jest to wymóg nieuzasadniony i może być interpretowany jako ograniczenie konkurencyjności w procedurze udzielania zamówienia publicznego oraz dostępu do rynku pracy dla projektantów. Na etapie bowiem prowadzenia postępowania konkursowego, prowadzącego dopiero do wszczęcia procedury udzielenia zamówienia przy zastosowaniu trybu zamówienia z wolnej ręki (o którym mowa w Rozdziale I pkt.2 ppkt.2)) takie zastrzeżenie w znaczący sposób ograniczy liczbę architektów przystępujących do konkursu. W tym zakresie wymóg posiadania polisy OC, o zapisach jak w Regulaminie, przez uczestników, w sytuacji, gdy z oczywistych względów nie jest wiadomym kto zostanie nagrodzony, ocenić należy jako przedwczesny i nieuzasadniony prawnie.



IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ŚLĄSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
OKRĘGOWA RADA IZBY

2. Rozdział IV – „Wymagania jakie muszą spełnić uczestnicy konkursu”: pkt.8 Podwykonawcy – wymóg zatrudnienia lub zawarcia umowy z „konstruktorem” na etapie tworzenia koncepcji projektowej urbanistyczno-architektonicznej, będącej przedmiotem konkursu, jest nieuzasadniony i pozostaje w sprzeczności z przepisami ustawy prawo budowlane, a mianowicie art. 20 ust. 1 pkt.1 a) stanowiącym, iż do podstawowych obowiązków projektanta należy zapewnienie, w razie potrzeby, udziału w opracowaniu projektu osób posiadających uprawnienia budowlane do projektowania w odpowiedniej specjalności oraz wzajemne skoordynowanie techniczne wykonanych przez te osoby opracowań projektowych, zapewniające uwzględnienie zawartych w przepisach zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w procesie budowy, z uwzględnieniem specyfiki projektowanego obiektu budowlanego. Nadto w myśl ust. 2 powołanego powyżej przepisu projektant ma obowiązek zapewnić sprawdzenie projektu architektoniczno-budowlanego pod względem zgodności z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi, przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności.

Nie oznacza to jednakże, iż w tym zakresie projektant zobowiązany jest zatrudniać „konstruktora” czy zawierać umowę o pracę projektowe wspólnie z konstruktorem. To na projektancie bowiem ciąży ustawowy obowiązek zapewnienia wsparcia i kontroli podmiotów posiadających stosowne uprawnienie budowlane.

Zgodnie z art. 36a ust.1 ustawy prawo zamówień publicznych (**dalej uzp**) zasadą jest, że wykonawca może powierzyć wykonanie części zamówienia podwykonawcy. Wprawdzie Zamawiający może zastrzec obowiązek osobistego wykonania przez wykonawcę dla kluczowych części zamówienia na roboty budowlane lub usługi, jednakże zastrzeżenie, o którym mowa w ust. 2, nie jest skuteczne w zakresie, w jakim wykonawca powołuje się na zasoby innego podmiotu, na zasadach określonych w art. 26 ust. 2b uzp, w celu wykazania spełniania warunków, o których mowa w art. 22 ust. 1. Ograniczenia w tym zakresie mogą mieć zatem charakter wyjątkowy, zaś sformułowania warunków tego Konkursu w tym zakresie, stanowi niczym nieuzasadnione ograniczenie możliwości korzystania z zapisów prawa przez Uczestników, co stanowi naruszenie zasad udzielania zamówień publicznych.

Przewidziany przez organizatora konkursu powyższy wymóg jest również nieuzasadniony z uwagi na fakt, iż na etapie tworzenia konkursowej koncepcji architektoniczno-urbanistycznej obiektu o charakterze administracyjno-biurowym udział konstruktora jest możliwy, ale nie powinien być obligatoryjny co do formy zatrudnienia czy udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, tak więc i w tym kontekście wymóg ten stanowi nadmierne ograniczenie konkurencji.

Nadto, wprowadzony przez organizatora zapis o obligatoryjności bezpośredniego wykonania przez uczestnika konkursu projektu architektoniczno – technicznego architektura i projektu architektoniczno – technicznego – konstrukcja, stoi w sprzeczności z zapisami ustawy prawo budowlane, art.118 ust.2 uzp oraz kompetencjami wynikającymi z samodzielnych funkcji technicznych powierzonych w ramach uprawnień do projektowania w specjalności architektonicznej bez ograniczeń nadanym osobom wykonującym opracowania urbanistyczno – architektoniczne. Projektant posiadający uprawnienia w specjalności konstrukcyjnej nie może bowiem wykonywać projektów urbanistyczno architektonicznych, stanowiących odrębną



IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ŚLĄSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
OKRĘGOWA RADA IZBY

przedmiot zamówienia w stosunku do całości opracowania pt. Projekt budowlany, a tym projekt architektoniczno – budowlany dla budynku użyteczności publicznej. Jego udział następuje zgodnie z zapisami art.20 ust.1 pkt.1 a) ustawy prawo budowlane. Dodatkowo należy wskazać, iż w przedmiocie Państwa zamówienia zarówno na etapie pracy konkursowej jak w dalszych, określonych w Załączniku nr A.10 występuje zakres rzeczowy opisany np. w Rozdziale VIII pkt.2, który jednoznacznie definiuje zakres pracy przypisany w kompetencjach wyłącznie osobom posiadającym uprawnienia budowlane do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności architektonicznej bez ograniczeń.

Wskazać również należy, iż zasada przewidziana w rozdziale IV pkt.6 dotyczy płatności i zasad rozliczania dla umów dotyczących robót budowlanych i nie powinna mieć zastosowania do umowy o dzieło jaką będzie przedmiot zamówienia.

3. Postanowienia Rozdz. V – „Wykaz oświadczeń lub dokumentów”: pkt.5 o wymaganych dokumentach, jakie muszą przedstawić uczestnicy konkursu na etapie składania wniosków o dopuszczenie do udziału w konkursie jest konsekwencją zasad skomentowanych w pkt.1 niniejszego pisma i również powinno ulec zmianie. Dotyczą zwłaszcza zagadnień dotyczących wymogu posiadania polisy OC w zakresie jak w. Rozdz. V pkt.5 ppkt.1, oraz innych dokumentów odnoszących się do wymogu określonego w Rozdz. IV pkt.8.2.
4. Rozdział XI – „Postanowienia dotyczące przejścia autorskich praw majątkowych do wybranej pracy” – przede wszystkim wskazać należy, iż w świetle przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (**dalej pr. autor.**), jak również praktyki zawodowej dotyczącej projektowania, zasad etyki zawodowej obowiązującej architektów członków IARP oraz SARP - postanowienie z pkt.2 uznać należy za niedopuszczalne. Zgodnie bowiem z art.53 umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Trudno zatem uznać za prawidłowy zapis, iż autor „z chwilą wyboru jego pracy konkursowej przenosi na Zamawiającego prawa autorskie majątkowe”. W świetle cyt. powyżej przepisu zapis takie jest niedopuszczalny.

Takie postanowienie nie znajduje również uzasadnienia na podstawie przepisu art.921 §3 k.c., jako że przyrzekający nagrodę nabywa prawa autorskie dzieła z chwilą wypłacenia nagrody.

W przedmiotowym konkursie nagrodą jest zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Trudno zatem mówić o wypłaceniu jakiegokolwiek nagrody, skoro Zamawiający nie przewiduje nagrody pieniężnej. Moment zatem wybrania najlepszej pracy jest prawnie obojętny dla kwestii przejścia autorskich praw majątkowych, zarówno w świetle art. 54 pr. aut. jak i art.921 §3 k.c.

Podobne uwagi rodzi również zapis Rozdz. XI pkt.2 – który bez zawarcia umowy przewiduje zgodę na wykonywanie praw zależnych do utworu, nie przewidując w tym zakresie zawarcia stosownej pisemnej umowy, jak również nie precyzując jakichkolwiek przesłanek do ustalenia wynagrodzenia za przeniesienie autorskich praw majątkowych.

Szczegółne zastrzeżenia Izby budzi fakt nieodpłatnego przekazania autorskich praw majątkowych do całości prac konkursowych, obejmujących także ich wykorzystanie



IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ŚLĄSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
OKRĘGOWA RADA IZBY

na potrzeby opracowania projektu i przyszłej realizacji. W ocenie Izby jest to działanie nieetyczne, polegające na wykorzystaniu dominującej pozycji Zamawiającego w warunkach silnej konkurencji na rynku usług architektonicznych. Co więcej należy również wskazać, że zwycięzcy przedmiotowego konkursu zostaną w przyszłości wykluczeni z możliwości udziału w przetargu nieograniczonym na opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej w oparciu o treść art.24 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Zatem jedynym wynagrodzeniem ich twórczej pracy może w skrajnym przypadku być nagroda przyznana na etapie konkursu, bez możliwości udziału w etapie realizacyjnym.

Kolejny zapis w pkt.4 zobowiązuje uczestnika Konkursu do zawarcia umowy na warunkach określonych we wzorze umowy (Zał. A.10).

Postanowienia zaś wzorca umowy są niespójne z Regulaminem i jeszcze w większym stopniu idą w kierunku ograniczenia praw autorskich majątkowych zależnych i osobistych. Umowa w §11 „Prawa autorskie, przeniesienie praw autorskich” w ust. 2 stanowi, iż „z dniem podpisania protokołu odbioru (...) następuje nabycie przez Zamawiającego własności oraz przeniesienie autorskich praw majątkowych do utworu”. Dalsze zapisy budzące nasz sprzeciw to §11 ust. 4 pkt.5) oraz ust.6 i ust.7. W ust.8 i ust.9 ograniczone zostają niezbywalne prawa osobiste. Zapisy te w sposób nieuzasadniony ingerują w prawa autorskie osobiste twórcy chociażby w prawo do autorstwa utworu.

Postanowienia te pozwalają w zasadzie na dowolną zmianę przygotowanej koncepcji pokonkursowej, jako że ograniczenia dopuszczalności tych zmian li tylko przez niejasne i nieprecyzyjne zastrzeżenie, że zmiany te nie będą naruszały „*więzi autora z utworem*” wydaje się niewystarczające. W istocie taki zapis narusza fundamentalną zasadę prawa autorskiego tj. prawo do nienaruszalności treści i formy utworu.

5. W §14 Umowy w ust.5 i ust.6 występuje nieuzasadnione żądanie zawarcia umowy odpowiedzialności cywilnej z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz obowiązków wynikających z rękojmi. Taki zapis jest nieuzasadniony albowiem Zamawiający przewiduje obowiązek należytego zabezpieczenia wykonania umowy już w postanowieniu §14 ust.1. Zwrócić również należy uwagę, iż de facto już w zapisach Regulaminu przewidziany został obowiązek zawarcia polisy OC na kwotę co najmniej 200.000 zł, a w myśl zapisów umowy na kwotę odpowiadającą wynagrodzeniu.

Tym samym Zamawiający żąda posiadania dwóch polis niezależnych od posiadanej polisy obowiązkowego ubezpieczenia OC architektów.

Żądanie utrzymywania polisy z *triggerem act committed* przez cały okres rękojmi wydaje się nieporozumieniem, albowiem istota tego zastrzeżenia umownego w polisie ubezpieczeniowej jest to, że ubezpieczyciel odpowiada za szkody wyrządzone działaniem lub zaniechaniem ubezpieczonego, które miało miejsce w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej, a więc w okresie wykonywania umowy (czasie projektowania). Nie ma więc podstaw do żądania posiadania i udostępniania Zamawiającemu polisy OC w okresie nie wykonywania czynności projektowych (po odbiorze dokumentacji projektowo – kosztorysowej i zakończenia czynności określonych w projekcie umowy – Załącznik A.10), lub nie wykonywania czynności nadzoru autorskiego związanych z przedmiotem zamówienia.



IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ŚLĄSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
OKRĘGOWA RADA IZBY

Takie sformułowanie obowiązków projektanta w tym zakresie pozwala na postawienie zarzutu stosowania niewątpliwie uciążliwych warunków umownych, co na gruncie relacji między przedsiębiorcami definiowane jest, jako nadużywanie pozycji dominującej. Stoi to również w sprzeczności z ideą polisy wskazanej przez Zamawiającego.

W odniesieniu do zapisów §14 umowy (Załącznik A.10) zwracamy uwagę, iż Zamawiający żąda od wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie gwarancji należytego wykonania umowy i usunięcia wad i usterek, na poczet których stosuje zapis ustawowy oraz rozporządzeń wykonawczych o blokadzie 10% wynagrodzenia umownego na okres wykonywania prac oraz przedłużając okres rękojmi do 5 lat od dnia odbioru końcowego umowy, nie dłużej niż na 2 lata od uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Tym samym, stosując prawo do zastosowania zabezpieczenia należytego wykonania umowy równocześnie zwiększa to zabezpieczenie do wysokości wynagrodzenia wynikającego z kontraktu w obowiązkowej polisie, zawieranej na ten sam okres. Jest to sprzeczne z ustawą prawo zamówień publicznych oraz rozporządzeń wykonawczych.

6. Podobnie, jako narzucanie uciążliwych warunków umownych, muszą być ocenione zapisy §15 ust.1 pkt.8, ust.2, 3 i 5. Należy bowiem podnieść, że kara umowna może zostać zgodnie z art. 483 k.c. zastrzeżona na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, jako naprawienie poniesionej z tego tytułu przez wierzyciela szkody. Nie jest zatem możliwe, aby w przypadku jakiegokolwiek odstąpienia od umowy przez zamawiającego zastrzec karę umowną. Możliwe jest zastrzeżenie kary umownej, tylko w przypadku takiego odstąpienia od umowy, które wynika z zawinionego niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez dostawcę. Ponadto zgodnie z art.484 §2 kara umowna nie może być rażąco wygórowana, kara jest rażąco wygórowana w takim przypadku, gdy wartość ewentualnej szkody jaką wierzyciel może w danym przypadku niewykonania zobowiązania odnieść, jest zdecydowanie niższa niż wartość kary.

Działając zatem zgodnie z Ustawą z dnia 15 grudnia 2000r. o samorządach zawodowych architektów i inżynierów budownictwa i Statutem Izby Architektów RP, zwracamy się o dokonanie stosownych zmian w Regulaminie i Załącznikach, a w tym w umowie, tak aby były one zgodne z obowiązującym prawem i nie ograniczały członkom naszej Izby możliwości udziału w Konkursie, a uczestnikowi, którego praca została uznana za najlepszą, prawa do godnego wykonania zawodu, w poszanowaniu prawa powszechnego i przysługujących mu praw nabytych.

W przeciwnym razie zmuszeni będziemy rekomendować członkom Izby Architektów RP nieprzystępowanie do Konkursu oraz wnioskować do SARP Oddział Katowice o cofnięcie rekomendacji naszym kolegom architektom, członkom SLOIA RP i SARP/O Katowice, uczestniczącym w sędzie konkursowym.

Mając na względzie doświadczenia pomyślnie przeprowadzonych i rozstrzygniętych konkursów dla inwestycji budowy nowych budynków wymiaru sprawiedliwości w Polsce (np. Rozbudowy Sądu Rejonowego Katowice Wschód, budowy Sądu Rejonowego w Koninie,



IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ŚLĄSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
OKRĘGOWA RADA IZBY

Sądu Okręgowego w Katowicach, Sądu Apelacyjnego w Krakowie, Sądu Apelacyjnego w Poznaniu) oraz innych obiektów użyteczności publicznej (np. przebudowa Filharmonii w Katowicach, Teatru Rozrywki w Chorzowie, budowa Nowego Muzeum Śląskiego, NOSPR, Międzynarodowego Centrum Kongresowego, Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej, Centrum Nauki i Edukacji Muzycznej Symfonii w Katowicach, oraz z obszaru pozostałych województw np. Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej, Filharmonii Szczecińskiej, Małopolskiego Ogrodu Sztuki i Muzeum Sztuki Współczesnej (MOCAK) w Krakowie, Centrum Chopinowskiego oraz Służewskiego Domu Kultury w Warszawie, Teatru Muzycznego Kapitol we Wrocławiu i wiele innych), zwracamy się do Pani Dyrektora z prośbą o rewizję dokumentów konkursu ze swej strony deklarując wszelką pomoc w przeprowadzeniu zmian.

Otrzymują :

1. Pan Robert Grygiel Prezes Sądu Okręgowego w Częstochowie, ul. Dąbrowskiego 23/35 , 42-200 Częstochowa;
2. arch. Ryszard Gruda Prezes Krajowej Rady Izby Architektów, członkowie KRIA RP 00-193 Warszawa , ul. Stawki 2a
3. Stowarzyszenie Architektów Polskich o/Katowice, arch. Piotr Buśko Prezes SARP o/Katowice, 40-013 Katowice, ul. Dyrekcyjna 9;
4. Stowarzyszenie Architektów Polskich o/ Częstochowa, ul. Kopernika 11/11, 42-217 Częstochowa;
5. Stowarzyszenie Architektów Polskich, arch. Mariusz Ścisło Prezes Zarządu Głównego SARP, Warszawa, ul. Foksal 2;
6. kol. Krzysztof Gorgoń, architekt IARP, członek SLOIA RP, wg adresu
7. kol. Dieter Paleta, architekt IARP, członek SLOIA RP, wg adresu
8. kol. Andrzej Grzybowski, architekt IARP, członek SLOIA RP, wg adresu
9. kol. Piotr Fischer, architekt IARP, członek SLOIA RP, wg adresu
10. OIA RP wg adresów mailowych
11. a/a

Z poważaniem

Małgorzata Pilinkiewicz, architekt IARP,
Przewodnicząca Rady SLOIA RP

Mikołaj Machulik, architekt IARP,
Sekretarz Rady SLOIA RP